

Ambtenaar houdt bezoldiging gedurende arbeidsongeschiktheid

1801

Een ambtenaar ondervindt naar aanleiding van een ongeval op zijn werk psychische klachten. Omdat niet medisch kan worden aangetoond dat de psychische klachten het gevolg zijn van het ongeval wordt na 12 maanden de loonbetalingsverplichting teruggebracht. Dit overeenkomstig het reglement. De Centrale Raad van Beroep stelt vast dat bij gebreke aan andere indicaties de psychische klachten het gevolg zijn van het ondervonden dienstongeval. Om deze reden worden de klachten aangemerkt als dienstongeval. De overheidswerkgever moet de volledige bezoldiging betalen.

Artikel 8.5 lid 2 CAO *Universitair medische centra 2008/11*. Centrale Raad van Beroep, 15 september 2011, zaaknummer 10/2339 AW, TAR2011, 29, LJNB2781.

Feiten

Een ambtenaar is werkzaam bij een universitair ziekenhuis. Gedurende het uitoefenen van zijn werkzaamheden raakt de linker middelvinger van de ambtenaar bekneld. Als gevolg hiervan valt hij flauw en valt op zijn hoofd. Hierdoor heeft hij postcommotioneel syndroom overgehouden. Als gevolg hiervan is hij wegens arbeidsongeschiktheid uitgevallen.

Na verloop van een jaar heeft de overheidswerkgever de loondoorbetaling niet meer volledig laten geschieden. Dit overeenkomstig het bepaalde in het ambtenarenreglement terzake langdurige arbeidsongeschiktheid. Hiertegen tekent de ambtenaar bezwaar aan. De rechtbank wijst vervolgens het ingestelde beroep tegen het besluit van de overheidswerkgever af. De ambtenaar legt de kwestie voor aan de Centrale Raad van Beroep (CRvB).

Oordeel Centrale Raad van Beroep

De Centrale Raad van Beroep constateert dat de vraag die voorligt is of de ambtenaar al dan niet arbeidsongeschikt is geraakt als gevolg van een dienstongeval. Wanneer deze vraag bevestigend wordt beantwoord, dan betekent dit dat de ambtenaar recht heeft op volledige loondoorbetaling, ook na afloop van de twaalf maanden. De werkgever gaat af op het oordeel van de bedrijfsarts, die stelt dat de beperkingen niet zijn te koppelen aan het dienstongeval.

Door de CRvB wordt overwogen dat het niet uitsluitend om een medisch oordeel gaat. Er moet een (juridische) relatie aanwezig zijn tussen de medische beperking en het (dienst)ongeval. Dit moet binnen redelijke grenzen worden beschouwd.

Uit de stukken blijkt dat de beperkingen aanvankelijk wel aan het dienstongeval zijn toegedicht. Er wordt daarbij uit-

drukkelijk aangegeven dat de klachten niet worden gesimuleerd. Voorts staat vast dat de klachten van de ambtenaar voor het ongeval niet bestonden. Er kan dan ook geen andere oorzaak voor de ontstane klachten worden aangewezen.

Om deze reden constateert de Centrale Raad van Beroep dat de arbeidsongeschiktheid van de ambtenaar het gevolg is van het ongeval. Derhalve kan het besluit om over te gaan tot een korting op de loondoorbetaling gedurende ziekte geen stand houden. Het beroep van de ambtenaar is gegrond.

Aantekening

Een werkgever moet bij arbeidsongeschiktheid 24 maanden het loon doorbetalen. Dit wordt in de volksmond zo gezegd. Op de scherpst van de snede is het in de wetgeving net anders geregeld. Als basis geldt dat gedurende de 24 maanden 170% van het salaris wordt betaald. Dit kan plaatsvinden op verschillende wijzen. Voor ambtenaren geldt vervolgens dat telkens in het toepasselijke reglement moet worden gekeken hoe de regeling exact luidt.

Een ambtenaar die tijdens de uitoefening van zijn werkzaamheden een ongeval ondervindt, kan eventueel deze laten aanmerken als een dienstongeval. Hiervan is sprake wanneer de bij de uitoefening van het werk sprake was van een verhoogde gevaarstelling. Dit begrip 'dienstongeval' kennen we niet binnen het werknemersarbeidsrecht. Als gevolg van het aanmerken van een ongeval als dienstongeval, treden de bepalingen uit het reglement die hierop zien in werking. Dit betekent onder meer dat bepaalde kosten worden vergoed. Ook betekent dit doorgaans onder meer dat de ambtenaar zijn gehele bezoldiging ontvangt en niet na een bepaalde periode in inkomen achteruit gaat in verband met langdurige arbeidsongeschiktheid.

In deze zaak is van belang dat de Centrale Raad van Beroep duidelijk aangeeft dat er een (juridisch) oorzakelijk verband moet bestaan tussen het uitval van de ambtenaar en het ondervonden ongeval. Ook als er geen sprake is van een medisch oorzakelijk verband, kan nog steeds sprake zijn van een dienstongeval in de zin van de reglementen. Hiermee wordt de rechtspositie van ambtenaren verbeterd. Het enkele feit dat er volledige loondoorbetaling plaatsvindt, hoeft nog niet te betekenen dat de ambtenaar dus geen schade ondervindt. Doorgaans is een ambtenaar wel binnen een relatief korte periode weer hersteld. Er kan echter ook sprake zijn van blijvende schade. Dit wordt door de regeling van het dienstongeval niet ondervangen. Of het toepasselijke reglement moet het dienstincident c.q. de beroepsziekte kennen, hiervan moet dan ook sprake zijn.

In een dergelijke situatie bestaat de mogelijkheid om op grond van de rechtspraak (en een uitspraak van de CRvB uit 2000) de werkgever aansprakelijk te stellen. Deze aansprakelijkheid geldt dan voor alle schade die niet reeds op een andere wijze worden vergoed. Het criterium dat hierbij door de rechters wordt gehanteerd, is gelijk aan die geldt binnen het normale civiele arbeidsrecht. De ambtenaar moet stellen dat de overheidswerkgever niet aan zijn zorgplicht heeft voldaan.

Daarnaast kan een werkgever ook worden aangesproken op zijn verantwoordelijkheid die voortkomt uit het goed werkgeverschap. Immers, een werkgever moet ook rekening houden met dit soort klachten. Zeker nu in deze kwestie duidelijk is dat de klachten van niets anders konden komen dan het dienstongeval.

Let op

Het ziekteverzuimbeleid is instemmingsplichtig. Ook een ambtenaar zal gedurende zijn arbeidsongeschiktheid re-integratieinspanningen moeten verrichten. Wanneer hij hieraan niet voldoet, is hij in verzuim. Dit kan leiden tot disciplinaire sancties, waaronder (in worst case) disciplinair strafontslag.

Voldoen van kosten geneeskundige behandeling

1804

Een ambtenaar raakt bij een weerbaarheidstraining die hij volgt in het kader van zijn functie gewond. Als gevolg hiervan heeft hij kosten moeten maken die niet door de verzekeraar worden vergoed. Hij verzoekt dan ook zijn overheidswerkgever om deze schade te vergoeden. De Centrale Raad van Beroep overweegt in een oordeel van 21 juli 2011 dat de overheidswerkgever geen verwijt kan worden gemaakt. Daarom wordt het verzoek tot vergoeding van de schade afgewezen.

Artikel 7:7 CAR UWO. Centrale Raad van Beroep 21 juli 2011, zaaknummer 10/1803 AW, LJNBR3273, TAR2012, 16.

Feiten

Een ambtenaar is bij een gemeente in dienst in de functie van toezichthouder. In dit kader is hij ook werkzaam als buitengewoon opsporingsambtenaar. Vanwege deze werkzaamheden is hij verplicht om deel te nemen aan een cursus beroepsvaardigheden. Deze bestaat onder meer uit het afweren van trap- en schopbewegingen. Dit afweren gebeurt met behulp van een kussen. Gedurende deze oefeningen raakt de ambtenaar gewond, waarbij hij de kapselband bij de duim scheurt. In verband hiermee moet de ambtenaar een operatie ondergaan.

De ambtenaar verzoekt de gemeente om de kosten die hij als gevolg van het ongeval heeft ondervonden en die niet anderszins worden vergoed te voldoen. Het betreft een bedrag van bijna 700 euro. Dit wordt geweigerd. Als grondslag voor dit verzoek dient de bepaling in het rechtspositiereglement dat bij arbeidsongeschiktheid de gemeente de medische kosten kan vergoeden. Dit verzoek wordt afgewezen. Ook wijst de rechtbank het verzoek van de ambtenaar af. De ambtenaar legt het geschil vervolgens ter beoordeling voor aan de Centrale Raad van Beroep (CRvB).

Oordeel Centrale Raad van Beroep

De CRvB overweegt dat hij in het verleden een norm heeft geformuleerd waaraan dit soort verzoeken moeten worden getoetst. Een ambtenaar heeft volgens deze norm recht op de vergoeding van de schade die hij lijdt in de uitoefening van zijn werkzaamheden, tenzij het bestuursorgaan aantoonde dat het zijn verplichtingen is nagekomen de werkzaamheden van de ambtenaar op zodanige wijze in te richten alsmede voor het verrichten van de werkzaamheden zodanige maatregelen te treffen en aanwijzingen te verstrekken als redelijkerwijs nodig om te voorkomen dat de ambtenaar in de uitoefening van zijn werkzaamheden schade lijdt, of aantoonde dat de schade in belangrijke mate een gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van de ambtenaar. Deze norm geeft geen algemene waarborg dat

schade te allen tijde wordt vergoed die als gevolg van een ongeval wordt geleden.

Vervolgens constateert de Centrale Raad van Beroep dat de gemeente aan zijn zorgplicht heeft voldaan. De cursus werd verzorgd door een gekwalificeerde instructeur. Niet is gebleken dat deze fouten heeft gemaakt. De training wordt veelvuldig gegeven, waaronder aan politieagenten. Om deze reden wordt het beroep van de ambtenaar afgewezen.

Aantekening

Bij het verrichten van werkzaamheden kan een ambtenaar schade lijden. De wijze waarop deze wordt vergoed, wijkt op essentiële onderdelen af van hetgeen geldt binnen de normale civiele werknemerswereld. Als basis geldt dat er moet worden gekeken in wat is geschreven in het toepasselijke ambtenarenreglement. Dit vormt dan het zogenoemde dienstongeval. Wat exact wordt vergoed verschilt per sector. Zo kennen de sectoren rijk en politie naast het dienstongeval ook het dienstincident en de beroepsziekte. Wanneer een ambtenaar dit overkomt, wordt alle schade vergoed. Binnen de sector gemeenten kennen we deze species van het dienstongeval weer niet. Er bestaan dan ook grote verschillen.

Daarnaast kennen de reglementen doorgaans ook de mogelijkheid om in voorkomende gevallen als werkgever schade te vergoeden. Dit betreft dan wel een eigen bevoegdheid van de werkgever die hij zelf kan invullen (dit wordt ook wel een discretionaire bevoegdheid genoemd). De Centrale Raad van Beroep heeft hieraan wel een nadere invulling gegeven, welke mede kan worden gezien in het licht van het goed werkgeverschap. De kosten moeten in ieder geval worden voldaan wanneer de overheidswerkgever een verwijt kan worden gemaakt. Zie voor de juiste formulering de overweging van de CRvB, zoals hiervoor weergegeven. Doorgaans zal daarbij het op de weg van het overheidsorgaan liggen om aannemelijk te maken dat er geen sprake was van een verwijt.

Er bestaat dan ook binnen het ambtenarenrecht geen risicoaansprakelijkheid bij de werkgever, ook niet als het ongeval arbeidsgerelateerd is. Dit is overigens binnen het civiele arbeidsrecht niet anders. Het is dan ook goed mogelijk dat een werknemer/ambtenaar die een ongeval ervaart bij het uitoefenen van zijn functie zijn geleden schade niet (volledig) vergoed krijgt. Wel zal een (overheids)werkgever telkens moeten aantonen dat hij aan zijn zorgplicht om te komen tot een veilige arbeidsomgeving heeft voldaan. Dit volgt tevens uit de arbeidsomstandighedenwetgeving. Er blijft echter nog steeds zoiets bestaan als pech voor de werknemer.

Het is hier niet de plaats om te bekijken of dit redelijk is (of niet). Wel zien we dat werkgevers dit vaak ook benaderen vanuit het goed werkgeverschap. Zeker als ambtenaren

worden geconfronteerd met een verhoogd risico. Daarbij valt te denken aan politie, defensie en brandweermedewerkers. Van hen wordt juist verlangd gevaarlijke situaties te trotseren. Juist om deze reden kennen sommige reglementen derhalve ook het de regeling van het beroepsincident. Als de ambtenaar iets overkomt, dan wordt alle schade vergoed. Dit heeft tot gevolg dat een ambtenaar zich geen zorgen hoeft te maken.

Uit de praktijk blijkt dat wanneer een overheidswerkgever overgaat tot het vergoeden van de medische kosten, regelmatig nog een discussie ontstaat wat hiertoe wel of niet mag worden gerekend. Daarbij valt te denken aan kosten voor alternatieve geneeswijzen en/of taxikosten. Dit moet met enige redelijkheid van beide kanten worden benaderd.

Let op

Een ambtenaar die zich niet met een beslissing van de overheidswerkgever kan verenigen, kan tegen dit besluit binnen zes weken bezwaar aantekenen. Wanneer hij dit niet doet, staat het besluit vast. Het is onaantastbaar geworden, zelfs als dit besluit aantoonbaar onjuist is.